SF - HORROR - FANTASY

inferno

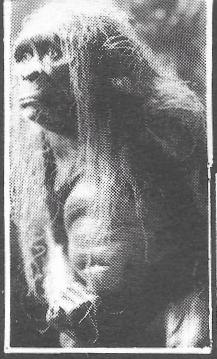

DANSK MONSTER-MAKEUP

DANTEs INFERNO

ARGENTOs INFERNO

BARON MUNCHHAUSEN

PETER NIELSENs

COMIC KILLER

ISSN: 0905-0477

No. 1
August
1989

7,-

I N F E R N O

ER I HALVFORDERVEDE VIDEOVRAG MODNE TIL EN RIGTIG TRÆPERSER? NUVEL! JO, SER I - DET HÆNDTE, AT EN UNG MAND VED NAVN JESPER LEJEDE EN STAK VIDEOFILM. SAMME AFTEN SATTE HAN SIG FORVENTNINGSFULD FORAN TV'ET - UANENDE, AT EKSPEDIENTEN SOM EN GROV SPØG HAVDE UDLEVERET EN FORKERT KASSETTE: ISTEDET FOR "INFERNO" TONEDE EN DANSK UNGDOMSFILM FREM PÅ SKÆRMEN TIL MUSIK AF SEBASTIAN. CHOKKET VAR STORT: DØDBRINGENDE! OG JESPER VÅGNEDE I NÆSTE ØJEBLIK OP FORAN SELVESTE PERLEMORSPORTEN...

GODDAG, KÆRE JESPER, MIT NAVN ER SKT. PETER!

MIT SYNDEREGISTER!

HMMF!

SÅ LANGT? SYTTEN METER!!?

EH, HVIS DET NÆVNER HVER ENESTE Ø, MAN HAR DRUKKET!?

UDEN DIG MÅTTE TOLV BRYGGERIER HA' LUKKET!

MEN DETTE... I GUDER, BIZART!

LÆ BØGER OG BLADE DU SKÆFTER

OG HVAD SER JEG... EN TING ER AT HAVE DET RART MED EN PIGE,

OG DIN FILMSMAG...

DET ER - JEG SAVNER ORD - DET ER...?

OVERFED SPLATTER!

NÆSVIS DET ER DU: EN TIDSTYPISK SLYNGEL! SÅ PAK DIG DA BORT, JESPER HELVEDESYNGEL!

JEG ØNSKER DIN SYNDIGE FRÆKHED AT GLEMME, FAR MED TIL INFERNO, THI DER HAR DU HJEMME!

MILDE MOSES! JESUS WEPT!

FLOP!!

JEG VANDT HVIS IKKE HANS ACCEPT!

WHOOSH!

EPILOG: JA, SÅ FIK JESPER ALLIGEVEL SET INFERNO - GET IT? HVILKEN IRONISK SKÆBNE - HVILKEN SMUK SLUTNING! MEN HUSK I SLIMPÆLER: ET SYNDIGT LIV BÆRER LØNNEN I SIG SELV! (HVILKEN FORDÆRVET MORALE !! GNÆK - GNÆK !!!).

TEKST: FATTER MADDIKE · TEGNINGER: DAEDO! DEDICATED TO JESPER POWERHEART !!!

INFERNO

OVERBLIK

4 **Over & out?**
Leder... eller måske bare en introduktion?!

5 **Dansk Ketchup Makeup**
H. Rytter og P. Pedersen har besøgt Tine og Morten; to danske makeup-kunstnere.

8 **Star Trek**
Nicolas Barbano omtaler Gene Roddenberrys fantastiske tv-klassiker.

10 **Dante's Inferno**
Dante Alighieris 2. bind fra »Komedien«,
omtales af Niels Petersen.

13 **It'll End in Flames...**
Argento's *Inferno* - En af de bedste gysere ever! Af Steen Schapiro.
Dante 2000
Dansk filmatisering af Dante's *Inferno*! -nb.

14 **Frankenstein**
11 *Frankenstein*-film på Filmmuseet! -nb
Maniac
Årets digt - af Christian Bjergmose.

15 **Filmguide 1988**
Gennemgang af alle film i den fantastiske genre, der havde premiere i 1988.
Af Nicolas Barbano.

18 **Bad Taste**
Blodig, opfindsom og morsom New Zealandsk splatterfilm. Af H. Rytter.

19 **Filmreview**
Søren Jacobsen anmelder *The Adventures of Baron Münchhausen.*

20 **Another Dawn**
Kommende film - bl.a. remake af *Night of the Living Dead.*

21 **Videoreview**
Near Dark endelig udsendt herhjemme. *Deepstar Six* Cunninghams havmonsterfilm.

23 **Comic Killer**
Peter Nielsens GRUfulde tegneserie, med en uforudsigelig *ending*!

27 **Joe Dante**
Filmbiografi over manden bag bl.a. *The Howling, Gremlins* og *Innerspace.*
Af P. Pedersen.

30 **Rob Bottin**
Den mest opfindsomme og fantasifulde makeupkunstner nogensinde. -pp

31 **I næste nummer**
Hvad mon du kan glæde dig til?!

No. 1
August 1989

ISSN: 0905-0477

INFERNO *udkommer én gang i kvartallet og kan fås i udvalgte tegneserieforretninger, bladkiosker, videobutikker, biografer etc.*

Bladet kan også rekvireres ved at sende beløbet i frimærker til:
INFERNO *v. Jens Sørensen, Vester Altanvej 16, 8900 Randers, Danmark.*

Oplag: Kun 1000 eksemplarer (samlerobjekt).

Dar tajes fårbæhål på ævntuæle trøk-åg stajvefajl!

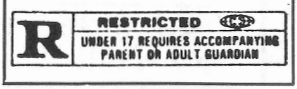

INFERNO

INFERNO
c/o JENS SØRENSEN
VESTERALTANVEJ 16
8900 RANDERS
DENMARK

Redaktør/udgiver:
JENS SØRENSEN
PEDER PEDERSEN

REDAKTIONELLE MEDARBEJDERE:
NICOLAS BARBANO
CHRISTIAN BJERGMOSE
SØREN H. JACOBSEN
FRANK MATZ
PETER NIELSEN
NIELS PETERSEN
HENRIK RYTTER
OG
STEEN SCHAPIRO!

GRAFIK O.I.:
PEDER PEDERSEN
JENS SØRENSEN

TRYK:
"KOPIMASKINEN"

TAK TIL: AASE KLITH · THOMAS ROSTOCK (NÆSTE GANG) KENT HANSEN (FOR FILM) · MORTEN OG TINE · DET DANSKE FILM-MUSEUM · M.P. CHRISTENSEN · OG SENFØLGELIG E. SØRENSEN SAMT DIG (HVIS DU ALTSÅ HAR KØBT DETTE NUMMER!)

DEDICATED TO:
JOHN CARRADINE!

©COPYRIGHT 1989
ENHVER FORM FOR KOPIERING OG/ELLER GENGIVELSE AF INFERNO (ELLER DELE HERAF) UDEN SKRIFTLIG TILLADELSE ER FORBUDT!

THEN I'LL SEE YOU IN HELL!!!

over & out?

Two•Zone legenden er død, længe leve INFERNO. Sådan ville Bent Bertramsen næppe have sagt, hvis HAN skulle bringe nyheden om Danmarks nyeste undergrundsmagasin, som du forhåbentlig sidder med i hånden lige nu?

Den lille hårde klike, der i sin tid startede ud med Two•Zone, opdagede hurtigt, at hvis dén form for bladproduktion skulle fortsætte, måtte man arve en anseelig sum penge, eller finde en sponsor, som uden egentlig garanti ville financiere det - til tider lidt vaklende projekt. Med andre ord, der måtte nytænkning og ekspandering til! Den mest hensigstmæssige løsning var at begynde at sælge bladet.

Der er ingen umiddelbar forbindelse mellem Two•Zone og INFERNO (dog skal det siges, at medarbejderne ikke er udskiftet, men der er kommet flere til) så derfor behøver man nødvendigvis ikke have gransket alle tidligere numre af Two•Zone igennem , inden man starter ud med INFERNO. Ideen er at hengive os til opdagelse i - og fortællen om - den fantastiske-genre, som faktisk spænder over et utroligt bredt spektre, og som samtidig er et uhyre overset emne i Danmark. Derfor håber vi, at vi med INFERNO kan vække lidt mere røre om dette fænomen!!!

Jens Sørensen

Peder Pedersen

redaktør/udgiver

DANSK Ketchup MAKEUP

INFERNO har besøgt Morten og Tine; Danmarks svar på Rick Baker og Jennifer Aspinall!

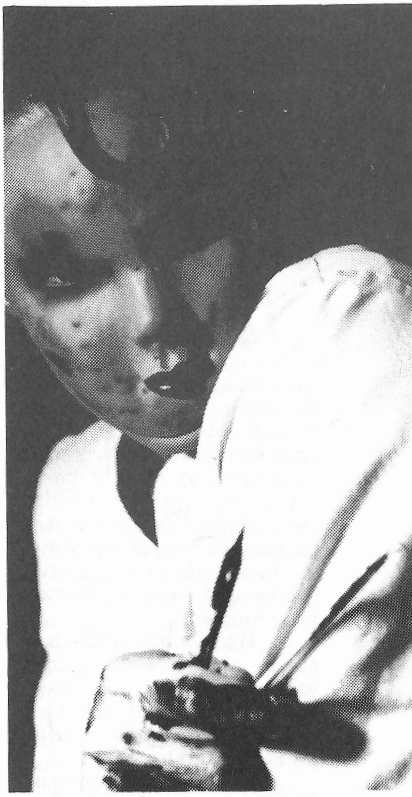

af Henrik Rytter & Peder Pedersen

I en lejlighed i det nordlige København, hvor reolerne er fyldte med Stephen King-bøger og væggene er præget af jazzfestivalplakater og diverse kunstbilleder, mødes vi af et højst usædvanligt syn. Henne ved arbejdsbordet står et træspyd, på hvilket en mands afrevne kønsdele hænger. Uvilkårligt træder vi et skridt tilbage, men fascinationen af dette mærkværdige syn gør, at vi drages mod denne uhyggelighed. Ved nærmere eftersyn opdager vi, at tingesterne består af bl.a. latex og rød maling.

Det er Morten Jacobsen, der er ophavsmand til denne kreation.

Morten Jacobsen, 22, er »make-up-artist« eller sminkør, som det nu engang hedder på godt dansk. Han fortæller, at kønsdelene er til en opsætning på Gladsaxeteater. Udover kønsdelene er der bestillinger på to afhuggede hoveder til brug i samme stykke. De står øverst på reolen og stirrer på os med deres livløse glasøjne.

Vi fatter vores penne og notesblokke, hvorefter Morten begynder at fortælle om sin karriere og filminteresse.

»Jeg har altid haft lyst til at tegne og modellere,« starter han. »Det var især Dick Smith's makeup til filmen, *Little Big Man*, der ledte min opmærksomhed hen på makeup,«

Morten havde arbejdet et par år som reklametegner, da han så en annonce i det amerikanske gyserblad, Fangoria, vedrørende en uddannelse på Joe · Blasco's makeup-skole i Hollywood. Han hævede sin børneopsparing og drog vestpå til Guds eget land.

På Blasco's makeupskole lærte Morten grundlæggende makeup. Lige fra skønhedhedssminke til brandsår og monstermakeup. Under opholdet havde Morten chancen for at arbejde på *Little Monsters*, men han afslog, og da han endelig havde endt sin uddannelse med premiering som klassens dygtigste elev, blev han tilbudt adskillige jobs. Et af disse jobs var som assistent hos den berømte (læs »berygtede«) John Buechler, der

Øverst: Morten Jacobsen forbereder »old-age«-makeup.
Nederst: Splatter-makeup!

ejer makeup-studiet, MMI (*Re-animator, Trolls, Ghoulies* m.fl.). Men savnet af de gode danske frodige frikadeller gjorde, at Morten pænt sagde nej tak og vendte hjem til den lille havfrue (tre jordskælv, hvoraf det højeste blev målt til 6,1, gjorde måske også sit til, at Morten drog hjemad).

Herhjemme skulle han afsone sin værnepligt, men valgte istedet at blive nægter. Det betød, at han blev sat til forefaldende arbejde på Fiolteateret.

En artikel om Morten i Det Fri Aktuelt åbnede flere muligheder for, at han kunne starte som professionel sminkør. Indtil videre har han arbejdet på mange forskellige reklame-og undervisningsfilm samt på diverse teaterstykker.

Morten er mest begejstret for at lave splatter-, monster- og »old-age«-makeup frem for skønhedssminke, som han ikke finder nær så udfordrende.

Dette fører os over til spørgsmålet om, hvorvidt han kan lide splatterfilm.

»Vold er en mærkelig form for underholdning,« svarer Morten og pointerer, at blandt gyserfilm foretrækker han psykologiske gysere såsom *The Shining, Rosemary's Baby* og *Psycho*.

»Brusebadsmordet i *Psycho* er noget af det uhyggeligste, jeg nogensinde har set, og her er der faktisk ingen brug af makeupeffekter,« siger Morten og tilføjer: »En dygtig instruktør ville måske veje det en ekstra gang, om det er nødvendigt at vise blodet eller ej!«

I øjeblikket er Morten ved at lave zombiemakeup lidt i stil med *Dead*-filmene til Shu-bi-dua-filmen, *Den røde tråd*, hvortil der også skal laves et husspøgelse. Filmen

forventes at få premiere i løbet af efteråret.

Arbejdet på *Den røde tråd* er Morten's hidtil største opgave, og han håber, at det måske vil give ham en større chance for også at lave makeup til fremtidige danske filmproduktioner.

Morten Jacobsen er dog ikke den eneste danske sminkør, der nærer kærlighed til splatter- og monstermakeup. Kun få kilometer fra Morten's lejlighed bor Danmarks »Queen of Splatter«, og hende *måtte* vi simpelthen møde.

En smilende Tine Larssen møder os i døren til sin lejlighed. Hun byder os velkommen og inviterer os indenfor til en lille snak over en kop kaffe (og et glas vand).

Tine Larssen er 26 år. Hun har en fortid som bl.a. reklametegner og elev på Kunstakademiet i Aarhus. Hun har altid været fascineret af makeup, især i gyserfilm. Hun startede dog med skønhedssminke, som de fleste piger interesserer sig for.

Efter Tine mødte Morten Jacobsen ved en sammenkomst, blev hun interesseret i at følge hans fodspor. Hun ville have en uddannelse på Joe Blasco's makeup-skole. De eneste krav for optagelse var $ 5500 samt, at man i forvejen havde lidt erfaring indenfor området. Derudover kom udgifter til materialer og ophold. Tine tog et kæmpelån og rejste afsted.

Under uddannelsen arbejdede Tine på diverse »game shows« og på to film. Den ene var en lokal kortfilm om to japanere, der sidder og snakker på en bar, hvorefter de begge begår hari-kiri. Den anden var en filmatisering af J. G. (*Empire of the Sun*) Ballard's roman *Crash*, om en

mands fascination af død og ulykke. Det kommer til udtryk ved, at han fotograferer trafik- og voldsofre.

Efter at Tine havde afsluttet sin uddannelse på Blasco's makeup-skole, tog hun til New York for der at udnytte sine evner. Men også Tine savnede frikadellerne, og det korte af det lange er, at hun vendte tilbage til Danmark, hvor hun bosatte sig i København.

Herhjemme har Tine arbejdet for forskellige modeblade og teaterforeninger. På disse jobs har hun imidlertid beskæftiget sig mest med skønhedssminke, men for tiden laver også hun makeup til Shu-bi-dua-filmen, *Den røde tråd*.

»Den nye filmlov kan måske åbne muligheder for mere effektfyldte danske film«, siger Tine og fortsætter:

Til højre: Tine Larssen har sminket sin kæreste til en mumie.
Nederst: Tine har lagt sin egen makeup.

»Det er sjovest at lave monstre«. Tine påpeger, at monstre bør indeholde menneskelige karakteristika for at virke skræmmende. I denne forbindelse nævner hun de to *Alien*-film, som ligger på listen over hendes yndlingsfilm. Listen tæller desuden film som *Legend*, *Evil Dead II*, *Hellraiser* og F. W. Murnau's *Nosferatu* fra 1922. Alle film, hvori der indgår monstre af forskellig art.

Tine afslører, at hendes største ønske er at vinde kr. 200.000 i tips, for derefter at lave Danmarks første splatterfilm.

»Mange danskere anser gys og blod på film for sygt, men det lader jeg mig ikke gå på af. Jeg *ælsger* splatter«!!!

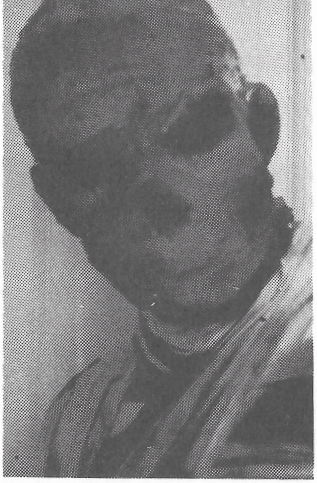

Da vi til sidst spørger, om hun fortsat kan leve af at lave makeup, forklarer hun, at det er meget svært overhovedet at komme ind i branchen.

»For at blive en dygtig og succesrig makeup-kunstner, skal man kunne lave alt fra at sætte hår til at skabe slimede monstre«!

Efter at Tine havde vist os sin »scrap-book«, fandt vi hende særdeles kvalificeret.

På INFERNO-redaktionen finder vi det yderst glædeligt, at Danmark endelig har fået nogle makeup-kunstnere, der kan, tør og vil lave splatter- og monstermakeup. Vi er samtidig overbevist om, at vi i fremtiden vil se mere til både Morten og Tine's enestående talenter!

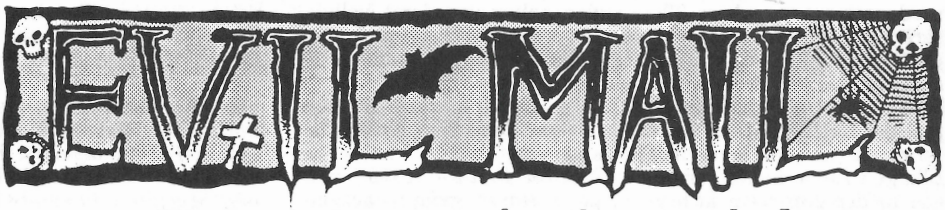

Et nyhedsbrev om skræk og rædsel

SØREN JACOBSEN - RASMUS RASKS ALLE 49 · 5250 ODENSE SV.

STAR TREK

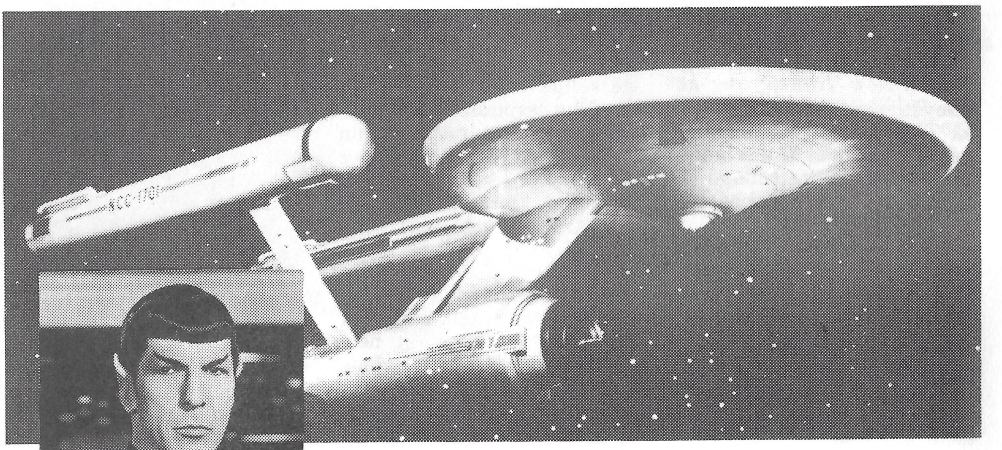

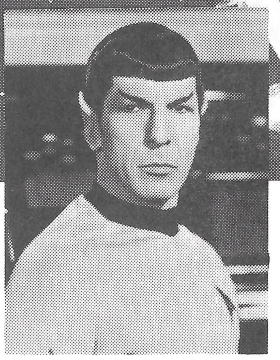

Gene Roddenberrys fantastiske tv-klassiker!

Af Nicolas Barbano

Space: The final frontier!
These are the voyages
of the starship Enterprise.
Its five year mission:
To explore
strange new worlds;
to seek out new life
and new civilizations;
to boldly go where no man
has gone before...

Næppe nogen sf-fan kan være ubekendt med *Star Trek*, verdens mest populære TV-serie, en moderne myte, der på fascinerende vis blander nutidstemaer og fremtidsvisioner (samt efterhånden en god del fortidsnostalgi - det første afsnit blev lavet helt tilbage i 1965). Serien formåede, da den kom frem, at bryde en lang række tabuer inden for amerikansk TV, den introducerede en helt ny måde at lave science fiction på, og den tog sig selv og sit publikum alvorligt - ikke så lidt af et særsyn!

Star Trek er en i TV-sammenhæng enestående kombination af varme, underholdning og intelligens. Hvilket må være forklaringen på, at DR aldrig har vist den.

Ialt tre TV-serier hører ind under begrebet *Star Trek*. Den oprindelige serie, som slet og ret hed *Star Trek* (79 afsnit produceret 1966-1969, samt en »pilot« fra 1965), tegnefilms-udgaven *Star Trek - Animated* (22 afsnit produceret 1973) samt den helt nye, yderst vellykkede serie, *Star Trek - The Next Generation*, som foreløbigt har kørt i to år.

Dertil kommer de fem biografffilm: Den filosofiske sværvægter *Star Trek -The Motion Picture* (1979); den på een gang action-orienterede og litterært engagerede *Star Trek II: The Wrath of Khan* (1982); Leonard Nimoys kluntede instruktør-debut *Star Trek III: The Search for Spock* (1984); den charmerende *Star Trek IV: The Voyage Home* (1986); og den helt nye *Star Trek V: The Final Frontier*, som indtil videre må betegnes som Stella incognita.

Herhjemme har der været rig lejlighed til at stifte bekendtskab med biografffilmene, både i biografen (via UIP) og på video (fra Esselte), og man har på video so far kunnet se de første ni afsnit af *Star Trek - The Next Generation* (også fra Esselte).

Værre med den oprindelige TV-serie: Den har været vist et par gange på svensk TV, men sidste gang var for ca. ti år siden, og på video har der i dansk distribution kun været ganske få afsnit: *The Menagerie I & II* fra Kino Video (der kaldte den *Mytteri i rummet*) kan man stadigvæk være heldig at finde; *Amok Time* og *Journey to Babel* fra Esselte er ikke længere i distribution.

Men er man ligeglad

med danske undertekster, eller har man det som jeg - der HADER danske undertekster! - ser alting straks lysere ud. I England har CIC Video foreløbigt sendt de første 27 episoder ud på VHS, og det er vist meningen hen ad vejen at udsende de resterende 53 afsnit også. De 27 episoder er fordelt på 14 kassetter, som herhjemme forhandles af Laserdisken i Ålborg, til 175,- pr. kassette.

Den første kassette indeholder seriens oprindelige »pilot« (en prøve-episode, der produceres for at teste, om en ide til en serie vil fungere i praksis). Titlen er *The Cage*, skuespillere og designs ikke helt som i den endelige serie, men derudover er det ægte *Star Trek*. Eksotisk, ide-rig, udfordrende og naturligvis - fascinating!

Captain Christopher Pike (Jeffrey Hunter) fra rumskibet Enterprise skal redde et hold forskere strandet på en planet, men fanges af underjordiske telepater, der har glemt, hvordan man fylder sit eget liv med spænding, og derfor via tankelæsning må nasse på andres oplevelser (her på planeten Jorden kaldes princippet blandt andet for »video«); Pike anbringes i faretruende og seksuelt ophidsende tableauer, mens telepaterne står med lukkede øjne og smiler euforisk. Men Pike er fast besluttet på at optrevle drømmevævet!

The Cage er blandt det bedste, der er lavet indenfor genren, og skønt NBC mishandlede originalnegativet (enkelte scener har kun overlevet i sort-hvid) fungerer episoden storslået. Kassetten indeholder som bonus en indledning med Gene Roddenberry, der fortæller om sine *Star Trek*-minder.

Den anden kassette indeholder, som alle her efter, to episoder: *Where No Man Has Gone Before* er det første »rigtige« *Star Trek*-afsnit; Enterprise kommanderes af Captain Kirk, førsteofficeren hedder Mr. Spock, piloten Sulu og maskinmesteren Scotty, og med det næste afsnit, *The Corbomite Maneuvre*, har de fået selskab af skibslægen Dr. McCoy, kommunikationsofficeren Uhura og sekretæren Janice Rand. Afsnit 7 introducerer Nurse Chappel, afsnit 21 transporterchef Kyle og afsnit 30 våbenofficer Chekov. Disse og flere andre figurer fra serien optræder også i biograffilmene, spillet af de oprindelige skuespillere.

Kvaliteten fra afsnit til afsnit er naturligvis, som med alle TV-serier, svingende. Men som regel er den høj!!

Det gennemgående tema er afdækningen eller afsløringen af de kræfter, der ligger gemt under menneskets civiliserede overflade; variationerne er mangfoldige. *The Enemy Within* er en Jekyll & Hyde-variant, hvor Kirks mørkeste side slipper løs, og viser sig identisk med de karaktertræk, der gør ham til den fødte lederskikkelse! *The Naked Time* blotlægger hans fetichistiske forhold til Enterprise, og går i det hele taget hårdt ud over alle medvirkende, især den logiske Spock, som her for første gang må lade masken falde.

Men der udforskes også mange andre temaer: *Mudd's Women* handler om slavehandel og stofmisbrug, *The Man Trap* om en mand og hans kærlighed til en vampyr. *Balance of Terror* er en krigsfilm om racehad, *Space Seed* er en temmelig uhyggelig sag om en superrace fremavlet ved kunstig genetik (historien fortsættes i *Star Trek II: The Wrath of Khan*). *A Taste of Armageddon* udforsker farerne ved politisk, »fornuftspræget« krigsførelse.

Flere afsnit bygger på litteratur: *What Are Little Girls Made Of* er et Lovecraft-inspireret besøg i underjordiske gange befolket af androider, *The Conscience of the King* en Shakespeare-tragedie om kærlighed og samvittighed.

Star Trek er i det hele taget en grundlæggende litterær TV-serie med udgangspunkt i solide manuskripter afstemt efter Gene Roddenberrys personlige verdensanskuelse og filosofi. *Star Trek* foregår i rummet, men handler om mennesket, og alle de muligheder, det rummer: »Uendelige kombinationer med uendelige variationer...«

Det er en TV-serie, man aldrig bliver træt af!!

STAR TREK:
Produceret af Desilu til NBC-TV (USA), 1965-1969.
Executive producer:
Gene Roddenberry.
Producenter:
Gene L. Coon (1-2. sæson);
Fred Freiberger (3. sæson).
Story-editor: Dorothy C. Fontana.
Cheffotograf: Gerald Finnerman.
Art-director: Walter M. Jeffries.
Musik: Alexander Courage (tema), Gerald Fried, Fred Steiner m.fl.
Makeup: Fred Phillips.
Kostumer: Bill Theiss
Faste medvirkende:
William Shatner (Kirk), Leonard Nimoy (Spock), DeForest Kelley (McCoy), George Takei (Sulu), Walter Koenig (Chekov), Nichelle Nichols (Uhura), James Doohan (Scotty), Majel Barrett (Chapel), Grace Lee Whitney (Rand).

STAR TREK-kassetter fra CIC Video:
1. The Cage.
2. Where No Man Has Gone Before/The Corbomite Maneuver.
3. Mudd's Women/The Enemy Within.
4. The Man Trap/The Naked Time.
5. Charlie X/Balance of Terror.
6. What Are Little Girls Made Of/ Dagger of the Mind.
7. Miri/The Conscience of the King.
8. The Galileo Seven/Court Martial.
9. The Menagerie, Part I & II.
10. Shore Leave/The Squire of Gothos.
11. Arena/The Alternative Factor.
12. Tomorrow Is Yesterday/The Return of the Archons.
13. A Taste of Armageddon/Space Seed.
14. This Side of Paradise/The Devil in the Dark.

Scene fra »Helvedes« 21. sang: Den femte ondskabsslugt, hvor kulsorte djævle bevogter svindlerne, der pines i en sø af sydende beg. Foroven står Dante bag Vergil, der parlamenterer med djævlen Eddersvans. Til venstre kommer en djævel med en svindler.

DANTEs INFERNO

Af Niels K. Petersen

Dante Alighieri blev født i Firenze år 1265. Han var meget tidligt udviklet, allerede som 9-årig forelskede han sig i Beatrice, som han kun så ganske få gange inden hendes død i 1290. Dante skildrede sin betagelse af hende i *Vita nuova* (*Nyt liv*, ca. 1292), der var det første prosaværk på italiensk.

Efter hendes død engagerede han sig i Firenzes politiske liv og blev år 1300 valgt til prior. Men det parti, han tilhørte, blev delt i to rivaliserende, de sorte og de hvide. De sidstnævnte sendte ham som repræsentant til pave Bonifacius VIII. I mellemtiden tog de sorte magten, og Dante blev dermed i 1302 forment adgang til Firenze, og al hans ejendom blev konfiskeret.

Herefter rejste han om i Italien og opholdt sig også en tid i Paris. Firenze genså han aldrig. De sidste år af sit liv boede han i Ravenna, hvor han døde af feber 1321.

I årene 1304-7 skrev han bl.a. *Il convivio* (*Gæstebudet*), en samling filosofiske digte og *De vulgari eloquentia*, et forsvar for italiensk som litterært sprog. Det var i høj grad Dantes fortjeneste, at italiensk vandt indpas blandt Italiens forfattere, der hidtil havde foretrukket latin. De resterende 14 år af sit liv var han optaget af det store arbejde med at forfatte *Divina Commedia*, men skrev også *De monarchia*, der på grund af Dantes antikirkelige synspunkter blev brændt offentligt.

Dantes *Komedie* er et vældigt værk. Den består af en indledende sang og tre dele hver på 33 sange: *Inferno* (*Helvede*), *Purgatorio* (*Skærsilden*) og *Paradiso* (*Paradiset*), ialt 100 sange. Dantes egen titel *Commedia* (*divina* blev tilføjet af eftertidens beundrere) har intet at gøre med, hvad vi normalt forstår ved en komedie. Der er ikke spor af humor i værket, den ville være ganske malplaceret. Titlen hentyder til den i bogstaveligste forstand rejse fra mørke til lys, Dante foretager.

Emnemæssigt spænder *Komedien* uhyre bredt: Politik, filosofi, teologi, historie, litteratur og mystik. Disse emner behandles allegorisk, men i høj grad også igennem samtaler med sjælene, engle og Dantes to hjælpere, den store romerske poet Vergil og Dantes elskede Beatrice. Selve formen er hentet fra mystikken, den kristne mystikers besøg i det hinsidige. Stilen er meget

koncis, beskrivelserne dog alligevel malende.

Her vil jeg give en løs oversigt over værkets handling, de vigtigste personer og lokaliteter med hovedvægt på Inferno. At give et indtryk af Dantes konstante stik til politiske fjender, skulderklap til venner, hans selvforherligelse samt de vidtløftige diskussioner og redegørelser er ikke muligt her. Det bliver dermed kun en oversigt, en gnist af værkets ånd kan jeg næppe gengive.

Komedien finder sted i år 1300, da Dante, 35 år gammel, er faret vild i en dunkel skov. Ved et bjerg standses han af en panter, en løve og en hunulv. Vergil kommer ham til hjælp og fortæller, at Beatrice har sendt ham for at hjælpe Dante væk derfra. Vejen går gennem Helvede, Skærsilden og op til den øverste himmel.

På Helvedes port finder de indskriften:

Igennem mig man går til
jammerdalen,
igennem mig man går til
evig smerte,
igennem mig man går ned
blandt fotabte.
Hvert håb lad fare, I som
træder ind!

Indenfor porten støder de på de »elendige, som aldrig leved«, de, der hverken har syndet eller forsaget. De tages hverken imod i Himmel eller Helvede. Charon færger Dante og Vergil over Acheron og her begynder det egentlige Helvede. Det er opbygget som en tragtformet skakt med ni kredse, der hver beboes af en særlig type syndere. Skakten munder ud i jordens centrum, hvor Lucifer befinder sig.

Vergil hører selv hjemme i den første kreds, Limbo, da han hverken har modtaget dåb eller evangelium, han døde jo før Kristi fødsel. I anden kreds hvirvles de vellystige rundt i en vældig hvirvelvind. Her er Dido, Cleopatra, Helena, Tristan og andre elskende. Tredje kreds bevogtes af den trehovede Kerberos. Her falder en uophørlig regn over frådserne. I den fjerde kreds skubber tilsølede syndere store sten foran sig, mens de beskylder hinanden for ødselhed og gerrighed. Den mørkegrå flod Styx munder i femte kreds ud i en sump, hvori Dante ser de vredesindede slås og flå hinanden med tænderne.

Djævle og erinyer forsøger at holde Dante udefra Dis' stad og tilkalder Medusa for at forstene ham, men Vergil holder ham for øjnene. Pludselig lyder et tordenbrag, og djævlene flygter rædselsslagne for en engel, der går tørskoet over Styx, åbner porten og skænder på indbyggerne for at trodse den højeste vilje.

Igennem byen kommer de til kætterne, der jamrer fra kister i åbne grave. I den syvende kreds flyder Flegethon, »den strøm af blod, hvori enhver må sydes, der forøver vold mod næsten.« Kentaurer bevogter her tyranner og mordere, heriblandt Alexander den Store, Dionysios og Attila. Herefter kommer de til en mørk skov med knudrede træer, der bærer sorte blade. Det er selvmordere, der er blevet forvandlet til træer og nu plages af harpyier. Efter skoven er der en ørken af glødende sand, hvor gudsbespottere og sodomitter straffes.

Geryon, et væsen med slangekrop og menneskeansigt, flyver Vergil og den skrækslagne Dante ned til Malebolge, ondskabsslugterne. Her er bl.a. simonisten pave Nikolaus III, der står på hovedet i et jordhul, så kun benene rager op. Spåmænd har ansigtet drejet om på ryggen, så de må gå baglæns. Svindlere ligger i sydende beg bevogtet af djævle. Tyvene plages af slanger. Dante ser én blive gennemboret af en slange, brænde op og atter rejse sig fra støvet. Odysseus, der er indhyllet i en flamme, fortæller Dante om en rejse til verdens ende, og Muhammed kløves af en djævel:

En tønde, flækket ned fra
midterstaven
til bunden, gaber ej som en,
jeg så
fra hagen kløvet indtil
fjærtestedet.
Imellem benene indvolde
hang;
brysthulen sås med den
usle sæk,
som laver skarn af det,
der grådigt sluges.

I den sidste slugt plages alkymister og falsknere af grufulde sygdomme. De ligger hulter til bulter i bunker og afgiver en afskyelig stank.

En brønd fører ned til issøen Kokytos. Her står de lænkede titaner. Antæos, der ikke er lænket, løfter Dante og Vergil ned til Kokytos, den tiende og sidste kreds, hvor forræderne pines i søens is. I søens og jordens centrum står Lucifer, der med sine tre munde piner historiens tre største forrædere: Judas, Brutus og Cassius.

Under Lucifer er der en gang, hvor Dante og Vergil, nu de har placeret jordens centrum, må vende op og ned. Gangen munder ud på den anden side af jordkloden ved Skærsildsbjerget, der er omgivet af et stort ocean.

Skærsilden er opdelt i syv kredse svarende til de syv dødssynder: Hovmod, misundelse, vrede, dovenskab, gerrighed, frådseri og utugt. På bjergets top kommer Dante til det jordiske paradis, Edens have, og ved at skue dens herlighed harmes Dante over syndefaldet. Her ser han et storslået optog, der fremstiller kirken, Bibelens skrifter, evangelisterne, de teologiske og de filosofiske dyder. Fra en vogn

i optogets midte kommer Beatrice Dante i møde. Hun selv skal følge Dante op igennem himlene, hvorfor Vergil vender tilbage til Limbo. Beatrice viser Dante en allegorisk fremstilling af kirkens fordærvelse, men spår om befrieren, der skal komme. Han omtales som »fem hundred ti og fem«, og identiteten er desværre ikke kendt.

Fra Skærsilden fører Beatrice Dante hastigt svævende op igennem himlene i overensstemmelse med det ptolemæiske planetsystem. Dante advarer læseren:

I, som i eders lille bitte
fartøj
med ønske om at lytte er
fulgt efter
mit skib, der stævner
fremad under sang,
vend om og søg igen de vante strande!
Far ikke ud på dybet, hvor
kanhænde
I kommer bort fra mig og
farer vild.

Efterhånden som Dante er skredet frem på sin rejse og er kommet nærmere den højeste himmel, er indholdets sværhedsgrad og dybde øget. Ganske svarende til lokaliteternes beskaffenhed og afstand til den jordiske tilværelse er der forskel på værkets tre dele. Derfor domineres *Paradiset* i høj grad af teologiske og kirkelige redegørelser.

I himlene møder Dante mange store kristne personligheder. Thomas Aquinas priser Frans af Assisi, Bonaventura Dominicus, Dantes tipoldefar fortæller om fortidens Firenze og spår Dantes fremtidige modgang, og Benedikt fortæller om sin orden. Dante ser Jakobsstigen, Gabriel, evangelisterne, Maria og lyset fra Kristus. Han prøves i sin tro af Peter, i sit håb af Jakob og i sin kærlighed af Johannes. Adam fortæller om det jordiske paradis og syndefaldet.

Endelig skuer Dante Gud selv omgivet af englekor. Heroppe vender Beatrice tilbage til sin trone, og Dante tager afsked med hende. Han skuer Treenigheden og Himmelrosen og magter til sidst ikke længere at beskrive oplevelsen:

Den høje fantasi jeg ikke
mægted;
men alt bevægede min hu
og vilje,
som hjulet drejes støt,
den kærlighed,
der driver solen og de
andre stjerner.

Paradiset er naturligvis værkets højdepunkt, men er som antydet ikke letilgængeligt. Betegnende er det, at mange efter sigende ikke kommer meget længere end *Helvede* i deres læsning, for de to sidste dele siger næppe moderne mennesker særlig meget - medmindre man har et vist kendskab til katolsk teologi og kirkehistorie. Til gengæld giver *Komedien* så mulighed for at få et konkret indtryk af, hvad for os så tågede begreber som f.eks. Skærsilden egentlig dækkede over.

Under alle omstændigheder er *Komedien* fascinerende og spændende læsning og kan sagtens læses med sparsomme forkundskaber. Opmærksom læsning og nødtørftig brug af noteapparatet skulle være nok til en første læsning, og kommer man lykkeligt igennem, vil man givetvis vende tilbage en anden gang.

Næppe noget andet skønlitterært værk har været så besættende som *Den guddommelige Komedie*. For forskere, kunstnere og lægmand har den været og er en lidenskabelig interesse, der måske har resulteret i livslang læsning og genlæsning - på italiensk, naturligvis. En vældig litteratur om værket og om Dante foreligger, og antallet af malerier, tegninger og stik inspireret af *Komedien* er kolossalt. Blandt de kendeste illustratorer er Blake, Botticelli og Doré. Personligt mener jeg dog, at illustrationerne generelt er blege afskygninger af Dantes egne beskrivelser.

Komediens betydning kan næppe overvurderes, og det er ikke uden grund, at Dante sammen med Goethe og Shakespeare populært regnes for de tre største vesteuropæiske forfattere. Faktisk brød Goethe sig ikke om *Komedien*, han fandt dele af den ligefrem kedsommelige. Men har man interessen og temperamentet, vil man næppe blive skuffet over at være Dantes følgesvend fra det grufulde Inferno til den højeste himmel.

Citaterne stammer fra Knud Hee Andersens oversættelse, G.E.G. Gads forlag 1963.

IT'LL END IN FLAMES...

Steen Schapiro

INFERNO (Italien, 1980).
DK-bio/video: Rædslernes Inferno.
Instr: Dario Argento.
Manus: Dario Argento.
Prod: Claudio Argento.
Foto: Romano Albani.
Spfx: Germano Natali, Pino Leoni (og ukrediteret: Mario Bava).
Musik: Kieth Emerson.
Medv: Irene Miracle, Leigh McCloskey, Daria Nicolodi, Eleonora Giorgi.
Længde: 107 min.

Den italienske horrorinstruktør Dario Argento (f. 1943) laver film med et minimum af historie og et maksimum af visuel poesi - en helt gennemført stil, hvor drømmeagtige billeder, utrolige kamerabevægelser, provokerende farver osv. ganske »erstatter« plottet. Hans ni film i genren, alle ekstremt rå og voldelige, er på en måde vidt forskellige, og dog danner de et hele, for de viser os een mands verdensbillede, de fremmaner alt, hvad denne instruktør drømmer om, elsker og frygter: Dario Argento helt personlige version af Himmel, Skærsild og Helvede!

To af Argentos film udgør dele af en hidtil ufuldendt trilogi, løst bygget over Thomas De Quinceys bog »Confessions of an Opium Eater« - et temmeligt syret værk om tre hekse, kaldet De Tre Mødre: Mater Suspiriorum(sukkenes moder), Mater Lacrinarum (tårernes moder) og Mater Tenebrarum (mørkets moder).

Første del, *Suspiria* (1976), foregår på en balletskole i Tyskland, hvor den første af de Tre Mødre holdes skjult - indtil hun afsløres af en nyankommen elev (Jessica Harper). Anden del, *Inferno* (1980), handler så om et hus i New York og er iøvrigt den eneste af Argentos film, der foregår i Amerika.

Huset i *Inferno* er en stor, gammel bygning, på een gang smuk og frygtindgydende, hverdagsnormal og drømmeagtigt, fyldt med røde skygger, surrealistisk arkitektur, hidsige farver, knust glas, store tæpper, mærkelige gange, en hemmelighedsfuld kælder, ildevarslende vand og et infernalsk flammehav (ja, den hedder sandelig ikke *Inferno* for ingenting). Og hvor underligt det end må lyde: Huset - alt dette - ER filmen...!!

Personerne i *Inferno* genspejler os, tilskuerne: Ensomme, forskræmte væsener placeret i en magisk, dæmonisk og uoverskuelig verden, hvor en nysgerrig søgen efter rationale ender i mødet med døden. Plottet er minimalt, næsten ligegyldigt. Filmen fremstår som en drøm, hvor hver scene i sig selv udgør et uimodståeligt smukt og utroligt uhyggeligt mareridt: *Inferno* er et møde med livet i alt dets vælde - med både skønhed og rædsel!

Inferno er også en film, man aldrig glemmer, en meget voldelig film, fuld af referencer til instruktørens tidligere værker, og en film, som man må holde mere og mere af, for hver gang man ser den. *Inferno* er en unik film, fra en unik mester!

DANTE 2000

Filminstruktøren Ove Nyholm, der har instrueret *Fremtidens børn* og tidligere var associeret med DRs populærvidenskabelige program, *Hvælv*, har i et stykke tid arbejdet med udviklingen af et spillefilmsprojekt, der har arbejdstitlen *Vor tids guddommelige komedie*. Det drejer sig om princippernes fra Dantes værk, ført over på det 20. århundrede; hovedpersonen befinder sig i en krisetilstand og rejser igennem et meta-univers, et moralsk museum, hvorigennem han får det forgangne århundrede, ideologiernes fald og vor nuværende krise i perspektiv. Projektet er blevet udviklet med støtte fra Det Danske Filminstitut, og indtil videre foreligger et færdigt manuskript (skrevet i samarbejde med Villy Sørensen og Bo Gren Jensen) samt storyboards. Projektet, som tænkes realiseret delvis via privat finansiering, vil få en spektakulær billedside; Ove Nyholm har planlagt elaborate SPFX i samarbejde med Roy Field (*Superman* mm), et geni på det optiske område.

-nb

FRANKENSTEIN PÅ FILMMUSEET

Af Nicolas Barbano

13. april-10. maj i år viste Det Danske Filmmuseum, som de fleste af dette blads læsere vel er klar over, en David Cronenberg-serie, der for mange blev en af de mest storslåede og usædvanlige oplevelser på Filmmuseet nogensinde! Filmmuseet scorede da også i denne anledning en del nye medlemmer, skønt det forlyder, at flere af disse ærgrede sig over det obligatoriske medlemsgebyr (sølle 80 kr!), idet de frygtede en øjeblikkelig tilbagevenden til et naturalistisk repertoire efter seriens udløb. Alle kan imidlertid glæde sig til september-oktober, hvor Filmmuseet viser en *Frankenstein*-serie!!

Denne serie omfatter 11 film og spænder over et meget bredt spektrum. Prorammet starter med Paul Wegeners tyske stumfilmsklassiker *Der Golem: Wie er in die Welt kam*, hvorfra mange af ideerne i Frankenstein-filmene er hentet, lige fra Boris Karloffs asfalt-støvler til Dwight Frye og Sting, der smides ud fra diverse tårne. Fra Universals amerikanske krypt er opgravet *Frankenstein* og *Bride of Frankenstein*, begge instrueret af James Whale og med Boris Karloff som monsteret, og fra Hammers britiske bogtårn nedkommer tre store film (hvoraf de to første aldrig tidligere har været at se i Danmark, heller ikke på video!): *The Revenge of Frankenstein*, *Frankenstein Created Woman* og *Frankenstein Must be Destroyed*, alle tre instrueret af Terence

Fisher og med Peter Cushing som Frankenstein. Der er også lavet to nyere splatterfilm, Larry Cohens *It's Alive* (med en monsterbaby af Rick Baker!) og den italienske *Il Mostro e in Tavola... Barone Frankenstein*, der herhjemme bedre er kendt som *Andy Warhols Frankenstein*, skønt den ikke har en pind at gøre med Andy Warhol! Så er der chance for at se eller, mere sandsynligt, gense Jim Sharmans *The Rocky Horror Picture Show* (husk: man betragtes af engelske og amerikanske fans som »jomfru« til man har set den syv gange!) og Ridley Scotts *Blade Runner*, to af de få genrefilm, der har fundet sig et københavnsk kultpublikum. Endelig rundes serien af med Franc Roddams *The Bride* fra 1985, en af de smukkeste filmatiseringer af Mary Shelleys fremragende roman fra 1816, som serien forresten vil være en god anledning til at få hentet ned fra hylden...

Maniac

Young lovers, found dead
The guy, without his head
The girl, had no eyes
That should stop her fucking lies
Saying he was a deranged maniac

Police said it was suicide
But they cannot hide
The remains on the floor, right there
The evidence tells the lovers were
Killed by a bloodthirsty maniac

With his axe he kills
Needs no fagot drills
The name is Vorhees and his home
is Camp Blood
You're not welcome
'Cos he's a freaking maniac

He always loses the fight
'Cos choppin' guts aint right
He is offended by Miss Lady Bitch
And Jason never slashes the witch
That's the end of the maniac

But don't worry
Don't feel sorry
He'll be back in another box-office-hit
And he'll hack'n'slash everyone in it
But watch out for the real maniac

THE GUY NEXT DOOR

Christian Bjergmose

INFERNOs FILMGUIDE 1988

Af Nicolas Barbano

Følgende oversigt omfatter alle de film i den fantastiske genre (sf/fantasy/horror), der havde dansk biografpremiere i løbet af 1988.
Dist = dansk distributør. Inst = instruktør.

SCIENCE FICTION:

CHERRY 2000

(Jagten på Cherry 2000)
Dist: Nordisk.
Inst: Steve De Jarnatt.
En mands sexede robot-husholderske går i stykker; sønderknust hyrer han en erfaren dusørjæger (Melanie Griffith) til at skaffe sig en ny af samme type. Masser af tåbelig, underholdende action.

KAMIKAZE

(Kamikaze)
Dist: Copenhagen.
Inst: Didier Grousset.
Fransk sf fra holdet bag *Subway*. En gal/genial forsker (Michel Galabru) afskediges, fordriver tiden med at se TV, men irriteres over TV-værterne. Han opfinder derfor et våben, der affyres mod TV-skærmen, men dræber personen i TV-studiet.

RETALIATOR

(Den perfekte dræber)
Dist: ABCollection.
Inst: Allan Holzman.
En kvindelig terrorist (Sandahl Bergman) nedskydes og ombygges til en cyborg, men vender sig mod sine skabere. Ligegyldig b-film.

ROBOCOP

(Robocop)
Dist: Nordisk.
Inst: Paul Verhoeven.
Cyborg-storbybetjenten Robocop (Peter Weller i makeup/kostume af Rob Bottin) rydder op i Detroits forbryderverden. Uhæmmet vold og intelligent satire, rystet sammen til en super coctail. I'll buy THAT for a dollar!!

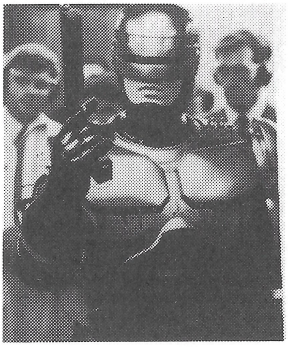

THE RUNNING MAN

(Sidste Chance)
Dist: Dansk Film Industri.
Inst: Paul Michael Glaser.
I en fremtidsverden, der minder om *Robocop*, anklages en uskyldig pilot for massedrab og skal henrettes i et populært TV-show; han spilles imidlertid af Arnold Schwarzenegger, så seerne får mere for 25-øren, end de havde regnet med. Velfungerende lille sag med Yaphet Kotto, Maria Conchita Alonso og vores allesammens Sven Ole Thorsen! Efter en roman af Stephen King.

SUPERMAN IV: THE QUEST FOR PEACE

(Superman IV - kampen for fred)
Dist: ABCollection.
Inst: Sidney J. Furie.
Superman sætter skub i nedrustningen af A-våben; Lex Luthor lancerer en ny superskurk, Pillowman - øh, Nuclearman! Slap sequel med sjuskede effekter. Christopher Reeve, Margot Kidder, Gene Hackman, Jackie Cooper, Marc McClure, Sam Wanamaker, Mariel Hemingway og Mark Pillow.

FANTASY:

ASTERIX CHEZ LES BRETONS

(Asterix og briterne)
Dist: Egmont.
Inst: Pino van Lamsweerde.
De franske Asterix-tegnefilm er nået op på en høj standart; denne og den foregående er iøvrigt lavet delvis af danske tegnere fra *Valhalla*-holdet. And now for the bad news: Dansk eftersynkronisering!

BATTERIES NOT INCLUDED

(Miraklet på 8. gade)
Dist: UIP.
Inst: Matthew Robbins.
Beboerne (Jessica Tandy, Hume Cryon, Dennis Boutsikaris m.fl.) i en gammel ejendom dømt til nedrivning får hjælp fra en sød UFO-familie. Skuespillerne, James Horners musik og de meget flotte effekter holder filmen igang.

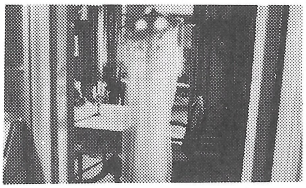

BEETLEJUICE

(Beetlejuice)
Dist: UIP.
Inst: Tim Burton.
Et par uerfarne spøgelser (Geena Davis og Alec Baldwin) har problemer med at skræmme livet af deres ofre, men får hjælp af det gale gespenst Betelgeuse (Michael Keaton). Familieorienteret spøgelseskomedie, der aldrig rigtig Topper.

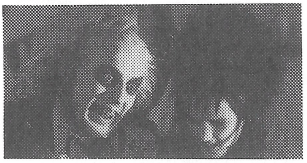

BIG

(Big)
Dist: Fox.
Inst: Penny Marshall.
En 12-årig dreng vågner en morgen op i en fuldvoksen krop, med talrige komplikationer til følge. Tom Hanks i charmerende komedie skrevet af Anne Spielberg, der åbenbart har set *Peter Pan* lige så mange gange som sin bror.

THE LAST TEMPTATION OF CHRIST

(The last temptation of Christ)
Dist: UIP.
Inst: Martin Scorsese.
Begavet og fordomsundergravende genfilmatisering af Det Nye Testamente, via en roman af Nikos Kazantzakis. Ingen fremtidig bibelfilm vil kunne præsentere en englegod Vatpik-jesus uden at blive mødt med velfortjent latter! Med Willem Dafoe, Barbara Hershey, Harvey Keitel, Harry Dean Stanton og David Bowie.

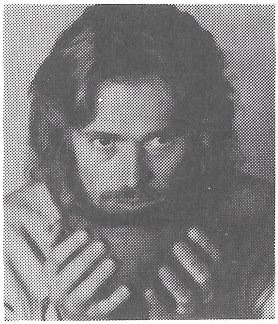

JULIE E JULIE

(Den låste dør)
Dist: Nordisk.
Inst: Peter Del Monte.
En kvinde (Kathleen Turner) tvinges frem og tilbage mellem to parallelverdener, og har svært ved at holde rede på forviklingerne. Med Sting, Gabriel Byrne, et par saftige sexscener og et godt manuskript.

LUMI KUNINGATAR

(Eventyret om Snedronningen)
Dist: CHS.
Inst: Paiva Hartzell.
Avanceret finsk eventyrfilm, frit efter H.C. Andersens fortælling.

MASTERS OF THE UNIVERSE

(Masters of the universe)
Dist: ABCollection.
Inst: Gary Godard.
Sword & Sorcery bygget over de populære legetøjs-figurer. He-Man (Dolph Lundgren), Teela (Chelsea Field) og Man-At-Arms (Jon Cypher) må flygte til jorden, tæt forfulgt af skurkene Skeletor (Frank Langella) og Evil-Lyn (Meg Foster). Ligegyldige lasershootouts holdt i live af Langellas dynamiske spil.

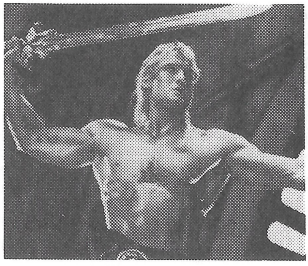

THE MILAGRO BEANFIELD WAR

(Milagro)
Dist: UIP.
Inst: Robert Redford.
En kynisk byggematadors planer truer det landlige miljø omkring landsbyen Milagro i New Mexico, men lokalbefolkningen får hjælp på mirakuløs vis, da en flok engle blander sig. Med Melanie Griffith, John Heard og Christopher Walken.

MOONWALKER

(Moonwalker)
Dist: Warner.
Inst: Colin Chilvers.
Michael Jackson synger, danser og forvandler sig til et transformer-rumskib i denne flotte, men alt for lange musicvideo.

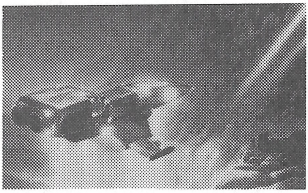

THE PRINCESS BRIDE

(Prinsessen og de skøre riddere).
Dist: Warner.
Inst: Rob Reiner.
En kæk bondedreng (Cary Elwes), hjulpet af en godmodig kæmpe (André the Giant) og en spansk sværdsvinger (Mandy Patinkin), redder en smuk prinsesse (Robin Wright) fra en ond prins (Chris Sarandon). I mindre roller ses Peter Falk, Fred Savage, Billy Crystal, Carol Kane og Peter Cook. Fint cast i spfx-fattig men smittende veloplagt eventyr-komedie.

SCROOGED

(Scrooged)
Dist: UIP.
Inst: Richard Donner.
Bill Murray, Karen Allen og en masse andre kendte larmer og støjer i denne ucharmerende opdatering af Dickens' juleeventyr. Se Albert Finney-udgaven eller *It's a Wonderful Life* i stedet!

VICE VERSA

(Hjælp! Det er »søn« for far!)
Dist: Fox.
Inst: Brian Gilbert.
Et magisk, buddhistisk kranium gør, at en forretningsmand (Judge Reinhold) og hans søn (Fred Savage) bytter krop. Vellykket komedie, der tager ideen fra *Big* et skridt videre.

WHO FRAMED ROGER RABBIT?

(Hvem snørrede Roger Rabbit?)
Dist: Warner.
Inst: Robert Zemeckis.
Tegnefilm-stjernen Roger Rabbit anklages for mord, en privat detektiv (Bob Hoskins) rodes ind i sagen, og en vanvittig cartoon-verden folder sig ud. Filmens grundlæggende mangel på varme skjules af et overflødighedshorn af detaljer, en banebrydende vellykket blanding af tegnefilm og live-action, og et meget højt tempo. Læg dertil en sjælden respekt for tegnefilmen som kunstform.

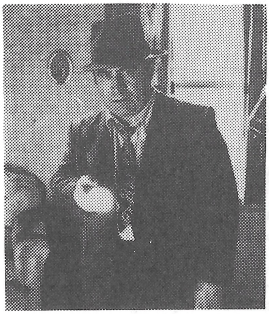

HORROR:

THE BELIEVERS

(Den 7. magt)
Dist: Nordisk.
Inst: John Schlesinger.
Storby-gyser om et ægtepar (Martin Sheen og Helen Shaver) og deres problemer med en religiøs kult, som bl.a. har ritualmord på menuen. Stemningsfuld, men alt for tilbageholdende med visionerne.

THE BLOB

(Blob)
Dist: Fox.
Inst: Chuck Russell.
Gele-agtigt monster angriber en lille amerikansk by og fortærer alt levende. Kevin Dillon, Shawnee Smith, Candy Clark, Joe Seneca og Del Close i solid remake sf/horror-klassiker fra 1958. Fantasifulde og veludførte effekter af bl.a. Lyle Conway og Tony Gardner.

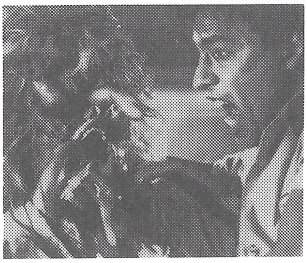

FATAL ATTRACTION

(Farligt begær)
Dist: UIP.
Inst: Adrian Lynne.
Run-of-the-mill trekantsdrama (Anne Archer/Michael Douglas/Glenn Close) udvikler sig ganske overrumplende til velspillet og skræmmende psycho-on-the-loose drama.

THE GIRL IN THE SWING

(Pigen i gyngen)
Dist: Nordisk
Inst: Gordon Hessler.
En meger britisk herre (Rupert Frazer) forelsker sig, under et ophold i København, meget meget dybt i en meget smuk kvinde (Meg Tilly). Hun dør meget tragisk, men genopsøger ham som spøgelse, meget meget langt inde i filmen. Just Betzer-production, optaget i Florida, England og Danmark. Meget meget meget lidt god.

THE HIDDEN

(Dødsruten)
Dist: Constantin.
Inst: Jack Sholder.
En storbybetjent (Michael Nouri) og hans nye, aparte partner (Kyle McLachlan) jager en ekstremt voldelig parasit med smag for heavyrock og hurtige biler. God action-gyser; vandt førsteprisen på Avoriaz-festivallen.

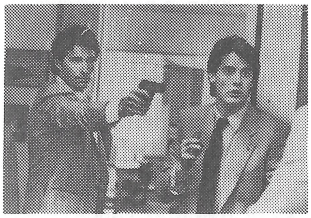

HOUSE II: THE SECOND STORY

(Alene hjemme - igen!)
Dist: Panorama.
Inst: Ethan Wiley.
Ung mand arver gammelt hus med mange overraskelser. Arye Gross & Jonathan Stark i fantasifuld follow-up til gyser-komedien *House*, hvis plot den ser helt bort fra. Makeup-effekter af Chris Walas.

JAWS THE REVENGE

(Dødens gab 4 - hævnen)
Dist: UIP.
Inst: Joseph Sargent.
En meget træt Lorraine Gary gentager sin rolle fra de to første film, i selskab med en lige så uoplagt Michael Caine, som end ikke bliver ædt af hajen. En fersk omgang skumsprøjt.

KING KONG LIVES

(King Kong lever)
Dist: ABCollection.
Inst: John Guillermin.
Sequel til *King Kong* fra 1976; Kong faldt dengang ned fra World Trade Center, men en kirurg (Linda Hamilton) udstyrer ham nu med et kunstigt hjerte (king-size!), og minsæl om der ikke bliver brug for det, da filmen introducerer... Lady Kong! Melodramisk bras med gode abe-kostumer (af Carlo Rambaldi).

THE LOST BOYS

(Lost Boys)
Dist: Warner.
Inst: Joel Schumacher.
En heftig varmpyrklike (Kiefer Sutherland m.fl.) bekæmpes af lokale tegneserie-fans; filmens design og ide er okay, men derfra er det flip-flop ud i klicheerne og pjattet.

MANHUNTER

(Manhunter)
Dist: ABCollection.
Inst: Michael Mann.
En politi-opdager (William Petersen) bruger farlige, selvdestruktive metoder i jagten på en psykopatisk morder (Tom Noonan). Vellykket psyko-thriller med facinerende billedmageri og udfordrende manuskript.

MONKEY SHINES

(Eksperiment i terror)
Dist: Nordisk.
Inst: George A. Romero.
En jurastudent (Jason Beghe) køres over af en lastbil og bliver lam fra halsen og ned. Han får en specialtrænet abe som hushjælp, men den er blevet brugt som forsøgsdyr på et laboratorium, og udvikler en uhæmmet menneskelig adfærd! God mainstream-thriller fra en instruktør, der plejer at levere lidt mere usædvanlige ting.

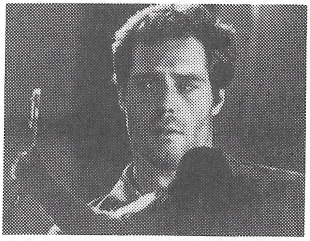

NEKROMANTIC

(Nekromantik)
Dist: Kim Foss (01-31 39 89).
Inst: Jörg Buttgeriet.
Et kærestepar forlyster sig med et lig. Tysk amartør-splatterfilm, skamløs nok til at kunne provokerer, overrumple og forarge selv de mest garvede splatterfans.

POLTERGEIST III

(Poltergeist III)
Dist: UIP.
Inst: Gary Sherman.
Carol Anne (Heather O'Rourke, der døde efter optagelserne) bor hos sin moster og onkel (Nancy Allen & Tom Skerritt) i et højhus med masser af spejle og spøgelser. Kedelig film løftet i vejret af usædvanlige og uigennemskuelige trickeffekter, alle udført live foran kameraet.

PRINCE OF DARKNESS

(I en kælder sort som kul)
Dist: Dansk Film Industri.
Inst: John Carpenter.
En katolsk præst (Donald Pleasense) og en fysiker (Victor Wong) afslører, at bibelen er løgn, at der ER en gud, men en meget grum gud - og at han ikke gider holde en lav profil længere. God atmosfære og et par mindeværdige billeder - men manuskriptet lægger op til mere, end det leverer.

THE SERPENT AND THE RAINBOW

(I gravens dybe stille ro)
Dist: UIP.
Inst: Wes Craven.
En forsker (Bill Pullman) stikker næsen for dybt ned i Tahitimystikernes berygtede woodoo-pulver, og udsættes for en traumatisk nærdødsoplevelse. Wes Craven har igen hentet inspiration i sine mareridt, og fremtryllet en virkelig uhyggelig film.

LADY IN WHITE

(Den hvide dame)
Dist: Nordisk.
Inst: Frank Laloggia.
En 10-årig dreng (Lucas Haas) ser et spøgelse på allehelgensaften, og trues af en lokal morder. Stilistisk usikker men sympatisk gyser for børn.

WITCHBOARD

(Er der nogen?)
Dist: Nordisk.
Inst: Kevin S. Tenney.
En velopdragen pige (Tawny Kitaen) begynder, efter et halvhjertet forsøg med et Ouija-board, at bande; hun må ergo været blevet besat af en OND dæmon, der skal bekæmpes! Tilbageholdende effekter og fokus på personkarakteristikken - lidt af et særsyn i denne type lowbudget-produktioner. Et mere interessant manuskript havde gjort underværker.

KOMMENTARER: En sammentælling afslører, at ud af 258 almindelige biografpremierer i 1988 tilhørte kun 37 den fantastiske genre (6 sf-film, 14 fantasy-film og 17 horror-film), ialt 14%.

Til sammenligning kan oplyses, at i 1987 var tallet oppe på 25% (13 sf-film, 28 fantasy-film og 12 horror-film, ialt 53 genre film).

Tendensen er således, at antallet af premierefilm i sf- og fantasy-genren er dalet mærkbart, men at der er en lillebitte fremgang i antallet af horrortitler.

1988 var forøvrigt et år, hvor de danske titler blev mere end sædvanligt tåbelige (og nu jeg er ved titlerne - hvem ville have gættet, at *Op og bestå, dreng!* ikke er en pornofilm, men har originaltitlen *Summer School* og er en god komedie af speciel interesse for splatterfans!?); det var også et år, hvor filmimportørerne stadigvæk som hovedregel satsede på de mest markedsvenlige, d.v.s. traditionsbundne og stuerene film.

Hvorfor det fortsat er umuligt at følge med i genrens udvikling uden adgang til en videomaskine!

Biografpremierne i første halvdel af 1989 har budt på ganske få film i genrerne science-fiction, horror og fantasy. Disse omfattede ved redaktionens slutning følgende titler:

Science-fiction:
ALIEN NATION (De mystiske fremmede).
FLIGHT OF THE NAVIGATOR (Tilbage til virkeligheden).
MY STEPMOTHER IS AN ALIEN (Min pige vil i nærkontakt).
SHORT CIRCUIT (Nr. 5 lever stadig).
TWINS (Tvillinger).

Fantasy:
HOMBRE MIRANDO AL SODESTE (Manden, der kiggede mod sydøst)
MR. NORTH (Mr. North).
WILLOW (Willow).

Horror:
CHILD'S PLAY (Barneleg)
DEAD RINGERS (Blodbrødre).
THE FLY II (Fluen 2).
FRIGHT NIGHT PART 2 (Gysertimen 2)
A NIGHTMARE ON ELM STREET 4: THE DREAM MASTER (Søvnløse nætter).

Der ER et par gode film på listen - men gudhjælpeos: Den SKRIGER mod himlen om de danske filmimportørers mangel på fantasi, interesse, vovemod og intelligens! So, what else is new!?

BAD TASTE

Henrik Rytter

Aliens er landet i en lille New Zealandsk by, ved navn Kaihoro. Deres mål er at åbne en fast food-kæde, med menneskekød som vigtigste ingrediens. Regeringens efterretningstjeneste får et desperat opkald fra byen, og beslutter at sende specialgruppen »The Boys« på en mission. Disse drenge går ikke af vejen for at smadre rumvæsenerne, som har antaget midlertidige menneskeskikkelser. Lemmer bliver skudt af disse rumvæsener, deres kroppe gennemboret af maskingeværer og deres fødder og halse kan ikke vide sig sikre når The Boys er bevæbnede med knive og andre gode ting, og selv om en af vore helte falder ned fra en klippe, og hans hjerne falder ud, stopper det ham ikke. Han propper bare hjernen ind igen, godt holdt sammen af først en hat og senere et bælte, og fortsætter sin blodige kamp mod rumvæsnerne med en motorsav. Det eneste men han har, er tilsyneladende bare, at han er blevet sindssyg.

The Boys kamp for at redde jorden, fra endnu en fast food-kæde, er grusom, blodig og forbandet morsom. Produceret for kun $400.000 og filmet i 16mm, er *Bad Taste* en af de senere års store overraskelser. For folk som er vilde med *Dawn of the Dead, Evil Dead I-II* og Monthy Python-filmene, er denne film en must see. Filmen fungerer mest af alt som et kalejdoskop over gyserfilmgenren. Her er repræsenteret alt lige fra zombie-film, motorsavs-film, kannibalfilm, rumvæsener-invaderer-jorden-film over til karate film og actionfilm, som *Rambo* og *Commando*.

Der er ingen grænser for hvad vore helte kan. De kan akrobatiske stunts, undgå kugleregn og samtidig fyre vittigheder af. Skuespillerne overspiller bevidst og mange af effekterne er nye og opfindsomme.

Men hvem står bag al den herlighed? Peter Jackson er navnet på den unge energiske filmmand. *Bad Taste* har han selv instrueret, produceret, skrevet og lavet effekterne til (assisteret af Cameron Chittock). Endvidere er han co-editor, co-cinematographer og besætter en af hovedrollerne.

Filmen har virkelig udstråling. På mange måder minder den om en Sam Raimi-film. Dette amatøragtige gå-på-mod skinner igennem og gør filmen til en nydelse. Blandingen af humor og effekter er den rette, og mange kameraføringer er sjove og nytænkende.

Bad Taste har hverken haft biograf- eller videopremiere i Danmark, og hvem ved, måske får den det heller aldrig. Men hvis INFERNO-læserne en dag skulle støde på denne film (sikkert på video) er der kun en ting at gøre. Guess what?!!!

The Adventures of Baron Münchhausen

Søren Jacobsen

The Adventures of Baron Münchhausen, USA 1989
Instr: Terry Gilliam
Manus: Charles McKeown & Gilliam
Musik: Michael Kamen
Foto: Guiseppe Rotunno
Spfx: Richard Conway
Vfx: Peerless Camera Co. Ltd.
Medv: John Neville (Münchhausen), Eric Idle (Desmond/Berthold), Sarah Polley (Sally Salt), Oliver Reed (Vulcan), McKeown (Rupert/Adolphus), Jonathan Pryce, Sting, Robin Williams, Bill Paterson m.fl.
længde: 125 minutter

Vi elsker vel alle at høre en god historie, en rigtig spændende en med grumme pirater, blodtørstige hajer, store drager med tre hoveder og sværdsvingende helte. At historien så er løgn og latin betyder ikke så meget, bare den er god!

Historiens største løgnhals var uden tvivl Karl Friedrich Hieronymos, Freiherr von Munchhausen, en tysk officer, der levede i årene 1720-97. Han var kendt for at kunne fortælle utrolige eventyr om, hvad han havde oplevet på sine mange rejser under krigen og på sine jagtture. Historierne var gode, men de var også løgn. En af Baronens venner, Rudolf Erich Raspe, udgav nogle af historierne på engelsk i 1785, og året efter udkom de på tysk i digteren Gottfried August Bürgers udvidede version. Dermed var grunden lagt til det, vi idag kender som Baron Münchhausens eventyr, de bedste løgnehistorier verden endnu har set.

Der er produceret adskillige filmversioner af Münchhausens eventyr, men nu kommer den største og flotteste af dem alle, Terry Gilliams *The Adventures of Baron Münchhausen*, måske den bedste eventyrfilm, der nogensinde er lavet.

Filmen begynder et sted i det 18. århundrede, hvor en by er blevet omringet af den tyrkiske hær. Inde i den belejrede stad er *The Henry Salt Theatre Company* i færd med at opføre nogle af Baron Münchhausens eventyr. Pludselig afbrydes forestillingen af en ældre herre, der påstår, at han er den ægte Baron. Han fortæller publikum, at hvis han kunne finde sine fire gamle følgesvende - Albreht, Berthold, Adolphus og Gustavus, der alle har specielle egenskaber, kunne han sejre over den tyrkiske hær.

Kun Sally Salt, teaterejerens datter, tror på Baronen, og sammen drager de ud på et fantastisk eventyr. De kommer blandt andet til månen, hvor Kongen og Dronningen har svært ved at holde på hovedet, de møder guden Vulcan, der ikke kan holde ild i sin vulkan, fordi arbejderne strejker, og de ender i maven på en hval. Hele tiden forfølges de af Døden, en uhyggelig sort skeletengel.

Filmen er i høj grad præget af instruktøren Terry Gilliams helt utrolige visuelle fantasi. Han begyndte sin karriere med at lave vanvittige tegnefilm for Monty Python-folkene og har siden lavet spillefilmene *Jabber-*

wocky (*Stakkels Dennis*), *Time Bandits* og *Brazil*. Men Baron Münchhausens eventyr har fascineret ham i årevis, og med denne film er en drøm gået i opfyldelse.

Drømmen har dog i lang tid lignet et mareridt. Filmen blev optaget under meget vanskelige forhold i de berømte Cinecitta-studier nær Rom. Alle tidsplaner og budgetter blev sprængt flere gange, og den samlede pris for filmen ligger pænt over 45 millioner dollars.

Men til forskel fra så mange andre store produktioner med høje budgetter, er hver eneste cent endt oppe på lærredet. *The Adventures of Baron Münchhausen* er et sandt festfyrværkeri for øjnene, fyldt med billeder som man ikke troede kunne lade sig gøre.

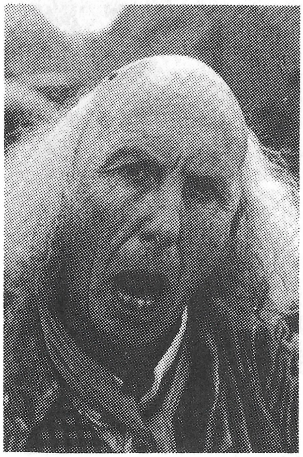

Læg dertil en buket stærke skuespillerpræstationer og et helt fantastisk manuskript, så har man, efter min mening, det bedste film-eventyr lavet i dette årti. Det er en film, der er lavet med så meget kærlighed til *Eventyret*, at man ikke kan se den uden at blive forelsket i den. Glæd dig til at se den film, for bedre kan en løgnehistorie ikke laves.

ANOTHER

FUTURE FILMS

Så skete det omsider. Det er nu sikkert, at Tom Savini vil instruere en remake af *Night of the Living Dead* (1968); George Romero producerer. Principal photography begynder i efteråret... Romero producerer desuden Dario Argentos næste film *The Black Cat*... Poefortællinger er tilsyneladende igen ved at blive populære: Alan Birkinshaw instruerer *The Masque of the Red Death*, med Frank Stallone og Herbert Lom; *The Fall of the House Usher* med Oliver Reed, Donald Pleasence og Romy Windsor; *Buried Alive* med Robert Vaughn og Pleasence, instrueret af Gerard Kikuine, og *The Pit and the Pendulum* med Peter O'Toole, Jeffrey Combs og Billy Dee Willams bliver instrueret af Stuart Gordon, Charles Band er executive producer... Band producerer også følgende: *Trancers II*, *Crash and Burn*, *Zombie Hotel* og *Shadowzone*, der iøvrigt har effekter af Mark Shostrom... Gaston Lerouxs klassiske mesterværk *The Phantom of the Opera* bliver igen filmatiseret, denne gang med Robert Englund i hovedrollen. Filmen instrueres af Dwight Little... Albert (*Sword and Sorcerer*) Pyun instruerer *Spiderman* og *Captain America*... Mere Michael Myers i *Halloween 5*, instrueret af Dominique Othenin-Girard og med Pleasence, Danielle Harris og Ellie Cornell... Varulvesagaen fortsætter: *Howling V* (Hmmf!!), instrueret af Neal Sundström... Frank Henenlotters nye film er *Basket Case II* og Frankenhooker: A Woman you'll never forget...Motorsavsmassakren 3 kommer eftersigende til at hedde *Leatherface*... Italien har effektmanden Giannetto De Rossi instrueret *Cy Warrior*... Alexandro Jodorowskys nye film hedder *Santa Sangro* og er produceret af Claudio Argento... King-fans kan glæde sig til Rob Reiners *Misery*... *Lykantrop.* er en ny dansk ungdomssplatter... *Re-Animator II: The Sequel* er på trapperne... *Alien III* bliver instrueret af Bob Hunter (don't screw up!)... Alle INFERNOs inkarnerede horror-fans bør glæde sig til Peter Jacksons *Brain Dead*...

Be seeing ya!!

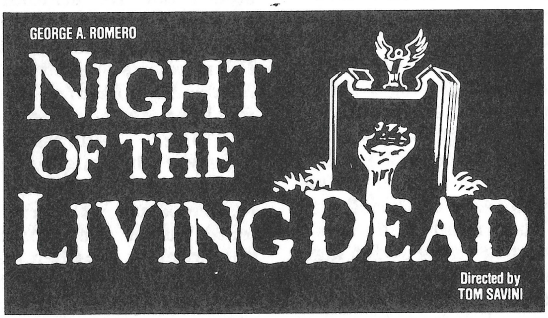

NEAR DARK

Henrik Rytter

Near Dark, USA 1987
Instr: Kathryn Bigelow
Manus: Eric Red & Bigelow
Musik: Tangerine Dream
Foto: Adam Greenberg
Mufx: Gordon Smith
Medv: Adrian Pasdar (Caleb), Jenny Wright (Mae), Lance Henriksen (Jesse), Bill Paxton (Severen), Jenette Goldstein (Diamond), Tim Thomerson (Loy) m.fl.
Længde: 95 minutter.

Hvordan og hvor ville 1980'ernes vampyrer bo? Ville de stadig bo i borge i Transylvanien, eller ville steder som disse være omdannet til turistfælder, så vampyrerne blev tvunget til at flygte fra sted til sted, for at skjule deres eksistens (måske for Van Helsings efterkommere?). Er nutidens vampyrer stadig udstyret med hugtænder og evnen til at forvandle sig til flagermus, og er udødeligheden så sikker for vampyrer, som alle går og tror?

Disse spørgsmål og flere til får vi svaret på i Kathryn Bigelows *Near Dark*, der ligesom Romeros *Martin*, smider de fleste klicheer væk.

Lanceret på det danske videomarked, som *Djævelens Datter*, med et grinagtigt handlingsreferat på bagsiden af coveret, er *Near Dark* let at overse. Uden forudgående kendskab til filmen, tror den ivrige videokunde utvivlsomt, at dette er endnu et *Exorcisten*-ripoff. But surprise, surprise!! *Near Dark* er en superuhyggelig og meget flot visuel gyser, med en historie, der er en interessant drejning af vampyrmyten.

Skuespillerne leverer solide præstationer, og minsandten om ikke både Hudson, Bishop og Vasques fra *Aliens* er samlet igen i denne film. Bill Paxton, Lance Henriksen og Jenette Goldstein giver sammen med Jenny Wright og Joshua Miller et creepy billede af en nutidig »vampyrfamilie«. Adrian Pasdar er manden, der bliver slynget ind i vampyrernes liv og færden.

Portrættet af vampyrfamilien får tilskueren til at tænke på kannibalfamilien i *The Texas Chainsaw Massacre I - II*. Begge familier rummer en vis sindssyge og brutalitet. Vampyrfamiliens invaderen af en bar, er en af de uhyggeligste scener, jeg har set længe.

Tangerine Dream har leveret musikken, der er af den slags, som er virkningsfuld, mens man der filmen, men som skuffer ved genhøret.

Den kvindelige instruktør, Kathryn Bigelow, har sammen med Eric (*The Hitcher*) Red skrevet *Near Dark*, der er hendes debut i horrorgenren. Ikke mange kvinder har instrueret horrorfilm, og den eneste jeg på nuværende tidspunkt kan komme i tanke om, udover Kathryn Bigelow er Mary *Pet Sematary* Lambert. Men kvinder er ikke at kimse af. *Near Dark* kicks ass!!

DEEPSTAR SIX

Henrik Rytter

Deepstar Six, USA 1988
Instr: Sean Cunningham
Manus: Lewis Abernathy & Geoff Miller
Musik: Harry Manfredini
Foto: Mac Ahlberg
Spfx: Mark Shostrom, Greg Nicotero o.a.
Medv: Taureen Blacque (Laidlaw), Nancy Everhard (Joyce Collins), Greg Evigan (McBride), Miquel Ferrer (Snyder), Nina Peeples (Scarpelli) m.fl.
Længde: 100 minutter.

Nej *Deepstar Six* er ikke sjettedelen til en film kaldet *Deepstar*, men derimod navnet på en af den amerikanske flådes forskningsbaser. Formålet med denne forskningsbase er at etablere en hemmelig affyringsrampe for undervandsmissiler. Nogle forskere, der arbejder sammen med flåden, har fundet ud af, at under det sted hvor affyringsrampen skal bygges, befinder der sig en enorm undervandshule. En hule, der måske kan underminere hele projektet. Flåden er i tidsnød, og beslutter derfor at sprænge hulen i luften, trods advarsler, og slipper ved denne lejlighed et forhistorisk monster (der ligner en krydsning mellem en kødædende plante, en krabbe og en musling) løs.

Dette er den ikke alt for begavede og uopfindsomme handling i Sean (*Friday the 13th*) Cunninghams nye $8.000.000 undervandsgyser *Deepstar Six*. Filmen er produceret af Carolco (som vi nok kender bedst fra de nye John Carpenter-film) og coproduceret af Cunningham selv. Det er måske usædvanligt pludselig at se Cunningham i instruktørstolen, fordiefter han havde instrueret *Friday the 13th* i 1980 var han for det meste tilfreds med rollen som producent.

Da han læste manuskriptet til *Deepstar Six* var han sikker på, at han ville producere denne film, og han begyndte at lede efter en egnet instruktør. Men de instruktører Cunningham ønskede var allerede optaget, så han besluttede selv at besætte posten.

Dette skulle han imidlertid aldrig have gjort. *Deepstar Six* er blevet en utrolig forudsigelig og kedelig sag. Personerne er stereotype, og da vi finder ud af, at heltinden er gravid føler tilskueren sig hensat til soapopera-stadiet. Man kommer aldrig rigtig til at føle med nogen af personerne, og jeg fangede mig selv, flere gange under filmen, i at sidde og tænke på hvornår mon den næste hovedperson ville dø. Spændende var det ikke engang, og når man tænker påhvor klaustrofobisk en film man kunne få ved at placere den under vandet (som *Alien* gjorde det i rummet), er det sørgeligt at se det færdige resultat.

Deepstar Six har også lånt meget fra forskellige film. Personer fra *Alien* og *Aliens*. Plottet fra *Alien*. Slutningen fra *Jaws*.

Nu lyder filmen håbløs, og det er den hovedsageligt også, men enkelte gode ting er der at finde. Disse ting skal findes på effektsiden. En situation hvor en dybtvandsdykker bliver revet midt over vakte mig megen morskab. Derfor den ene splat.

Mark Shostroms monster (efter Chris Walas' design) er ret skuffende. Ved første øjekast ser monsteret meget imponerende ud, men der er intet karakteristisk ved monstret. Det ser ikke skræmmende ud, da det bare er een stor mund. Ganske som titlen siger, var jeg *dybt nede* efter gennemsynet.

COMIC-KILLER
BY Peter Nielsen ©
SEPTEMPERKULDEN HAR LAMMET DIN SYGE SJÆL... DER KUN HOLDES OPPE AF HADET...
... TIL DEN MAND, DU HAR VENTET PÅ I TO TIMER...
... DU SMILER...
... KNIVEN!.. DER NU LIGGER TUNGT I DIN HÅND, FORHEKSER DIG... OG GØR DIG TIL EN ANDEN...
... DJÆVLEN SELV...
... FØR DU SLUKKER HANS LIVSGNIST I EN RUS AF HAD OG MISUNDELSE...
... HAN NÅR IKKE AT REAGERE... AT SKRIGE...
... OG DET HELE BLIVER ET MARERIDT I TEKST OG TEGNINGER...

...DU FLYGTER MED DIN RIVALS UVURDERLIGE HISTORIER... OG EFTERLADER HAM BLØDENDE PÅ JORDEN...

... DU FRYDES VED POLITIETS FJUMREN RUNDT OG FORTSÆTTER TUREN HJEM...

...HER MISUNDES DU OVER HANS EMINENTE HISTORIER...

... OM MORGENEN LÆSER DU OM MORDET... OG KONKLUDERER, AT INGEN SPOR FØRER TIL DIG...

... OG DU FRYDER DIG OVER, HVAD DU HAR GJORT... OG HVAD DET VIL BETYDE FOR DIN FREMTID...

... SOM TIDEN GÅR, OG HVER STREG FORVANDLER SIG TIL ET BILLEDE AF

DE MANGE ILLUSIONER, SOM DIN SYGE HJERNE IKKE FORMÅEDE AT KREERE... HØRER DU PLUDSELIG...

... MEDENS EN VARM PULSERENDE STRØM AF ALKOHOL FORTRÆNGER DIN VIRKELIGHEDSOPFATTELSE...

ET BANK... ET SLAG, ET POTPOURRI AF LYDE, TRÆNGER IND I DIN DØSEDE HJERNE, OG FÅR DIG TIL AT REJSE DIG...

... OG DU ANER PLUDSELIG URÅD... EN INDRE FRYGT VÆKKES... OG DU LOKKES MOD DØREN...

KNOCK... KNOCK... KNOCK... KNOCK...

... DIN MUND BLIVER TØR... DIT HJERTE BANKER HÆMNINGSLØST... OG DU SER RÆDSLEN

... EN VEN... EN RIVAL... EN AFDØD...

... OG EN SLUTNING DER NÆPPE ER VÆRDIG... SELV FOR EN TEGNER...

SLUT!.. EN TEGNERS LYKKELIGSTE ØJEBLIK... SLUTNINGEN, HVOR ALT ENDER GODT ELLER DÅRLIGT... ALT GÅR OP...
OG DE SIDSTE STREGER SÆTTES PÅ PLADS, HVOREFTER MAN ENDELIG KAN SIGE: "JEG HAR GJORT DET IGEN"...
... OG MEDENS MAN GØR NOGET SÅ BANALT, SOM AT GÅ UD MED SKRALDET, FUNDERER MAN OVER, HVORDAN MAN SKAL FØLGE SÅDAN EN HISTORIE OP...
... NETOP FORDI DEN HAR DEN SLUTNING SOM DEN HAR...
..SÅ VIRKELIGHEDSTRO OG...
..PÅ EN ELLER ANDEN MÅDE... SKRÆMMENDE!
... HVILKET ER, HVAD BETJENTENE OG DE OPSKRÆMTE NABOER KONKLUDERER... DA DE FINDER DIG...
... SOM EN PERSON, DER KUNNE SIGE TIL SIG SELV:
... EN VEN... EN RIVAL... EN AFDØD... OG EN SLUTNING DER NÆPPE ER VÆRDIG... SELV FOR EN TEGNER...
SLUT

JOE DANTE

Med film som The Howling, Gremlins *og* Innerspace *har Dante markeret sig som en af nyere tids mest spændende instruktører.*

af Peder Pedersen

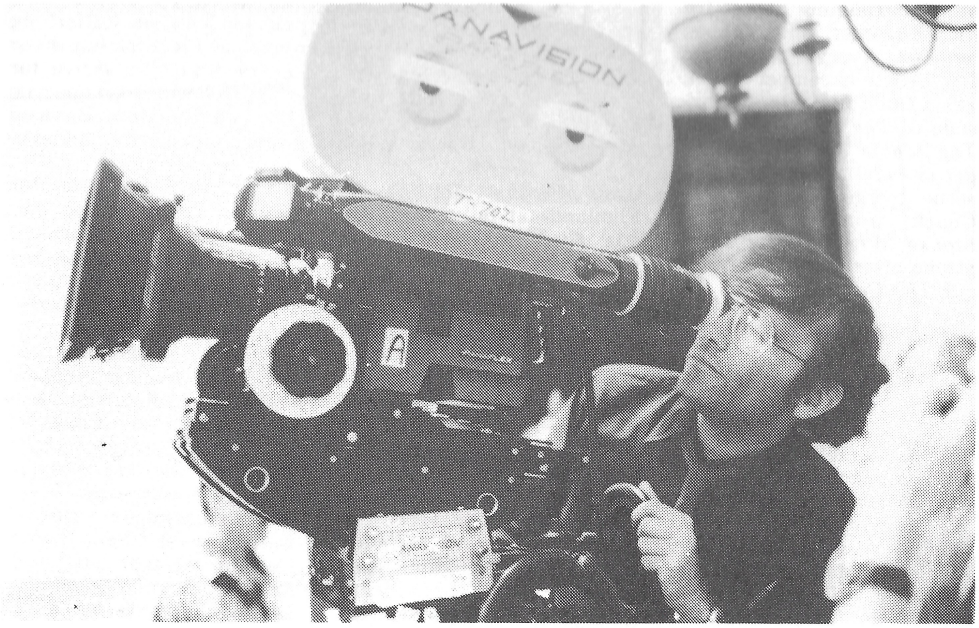

Dialog mellem en videnskabsmand og en djævel:

SCIENTIST: *You can go back to whatever Stygian depths you came from, fellow!*

DEVIL: »*Stygian depths*«*? I like that! You mention Dante to most people these days, and they ask you how you liked* Gremlins...

-Joe Haldeman/Alan Brennert: *I of Newton*

Ovenstående dialog er såmænd ganske sand; flere af nutidens folk kender mere til Joe Dante end til Dante Alighieri (der dog også fortjener mere omtale).

Joe Dante har lavet så kendte film som *The Howling* (*Varulve*), *Gremlins* og *Innerspace* (*Min mikromakker*), men alligevel er han en (urimelig) overset instruktør - særligt i Danmark. *Gremlins* har de fleste stiftet bekendtskab med, omend det er de færreste, der ved, at den er instrueret af Joe Dante, måske mest på grund af, at filmen herhjemme blev lanceret som »Den nye Spielberg-film«, skønt Spielberg kun har produceret. Nuvel! Intet nyt i det!!

Der er til gengæld heller ikke meget nyt i Dantes film, herved menes, at der ikke er noget nyt i det, der sker. Historierne i sig selv er traditionelle og til tider nærmest plagiater af andre film. I et interview omkring *The Fly II* (Fangoria nr. 80) citerer debutinstruktøren, Chris Walas (der har lavet effekter til Dantes *Piranha* og *Gremlins*), Dante for at have sagt: »I'll steal anybody's ideas, as long as they're good!« Det er netop, hvad Dante gør.

Er Dante så en bemærkelsesværdig person? *He's much more than that, Brightboy*!!!

Dantes film er hyldester til gamle science fiction- og horrorfilm, som han holder af, men er samtidig også en parodi på disse. Hans opfindsomme og tegnefilmprægede instruktion giver filmene fart på en måde, der næppe tidligere er set (men senere har inspireret bl.a. Sam (*Evil Dead*) Raimi). Dantes film er fyldt med underfun-

dig humor og utallige »inside-jokes« samt referencer, som man kan bruge flere timer på at opdage. Til forskel fra mange andre instruktører, formår Dante at arbejde med effekter uden, det tager overhånd og bliver effekthysteri.

Dantes inspiration er i stor udstrækning hentet fra Max Fleischer, Chuck Jones og Tex Averys tegnefilm. Det bedste eksempel er nok *It's a Good Life*, Dantes episode til *The Twilight Zone - The Movie* (*På grænsen til det ukendte*). Hertil er kulisserne bygget direkte efter Chuck Jones' tegnefilm, *Mouse Wreckers*, og monstrene efter (bl.a.) Tex Averys *The Cat who Hated People*.

Der er også en animeret sekvens, hvori en af filmens personer bliver projekteret ind i fjernsynet og ædt af en tegnefilmfigur. Det får en til at tænke på, om Robert Zemeckis mon havde set *It's a Good Life*, før han lavede *Who Framed Roger Rabbit?*. Dantes episode indeholder imidlertid den renhjertede kærlighed til tegnefilmen, som *Roger Rabbit* mangler. Så måske kunne *Roger Rabbit* være blevet bedre med Dante som instruktør. Han var i al fald den oplagte mand til jobbet.

Underholdning er nøgleordet i Dantes film. Her er ingen (kvalmende) moraler eller lange dialogscener. At se Dantes film er som at tage en tur i rutschebanen: Det er sjovt og giver sug i maven! - *It's the stuff that dreams are made of!!!*

FILMBIOGRAFI

Joe Dante (f. 1950) er opvokset i Livingston i New Jersey, USA. Han har haft en barndom, hvor det i høj grad var science fiction- og horrorfilm, der prægede det hvide lærred, og som hos mange af sine jævnaldrende kolleger har det sat sine spor.

Oprindeligt havde Dante ambitioner om at lave tegnefilm. Som barn gik han næsten udelukkende i bio grafen for at se de tegnefilm, der blev vist umiddelbart inden den egentlige film.

Jack Arnolds 3-D-film, *It Came From Outer Space* ledte imidlertid Dantes opmærksomhed hen på gysergenren med det resultat, at han nu blev gyserfan.

På næsten samme tid begyndte Forrest J. Ackermans »Famous Monsters of Filmland« at udkomme - til stor glæde for såvel Dante som andre ligesindede. Der gik da heller ikke lang tid, før Dante selv skrev for det berømte skrækmagasin. Mest kendt er nok »Dante's Inferno«, hans artikel om de 50 værste gyserfilm (FM nr. 18). Derudover leverede Dante artikler til endnu et gyserblad, »Castle of Frankenstein«, indtil kærligheden til tegnefilm atter blussede op, og han tog på kunstskole for at studere tegnefilm. Han endte istedet i filmafdelingen, eftersom tegnefilmkurset var ophørt.

I filmafdelingen mødte Dante den aspirerende producer, Jon Davison. De to unge fyre klippede uddrag fra en masse af 50'ernes film sammen til een film, der iøvrigt varer 420 minutter. *The Movie Orgy* kom filmen til at hedde meget passende, og den blev distribueret af Schlitz Beer.

Efter at Dante i 1968 blev færdig på kunstskolen, pakkede han sin kuffert og rejste til Philadelphia, hvor han begyndte at skrive for »Film Bulletin« med speciale i filmfolk som Mario Bava og Jesus Franco samt »anderledes filmgenrer«!

I 1974 skaffede Jon Davison Dante et job som klipper hos Roger Cormans New World Pictures. Her startede han med at klippe *The Arena*, og de to efterfølgende år ledte han og vennen, Allan Arkush, klippeafdelingen, hvor de klippede trailers til utallige schlock-og filippinerfilm som f.eks. *Death Race 2000, Starcrash, Tidal Wave, Big Bad Mama* og *Jackson County Jail*.

Skuespillerevnerne fik Dante prøvet i Paul Bartels *Cannonball*, hvor han havde en mindre rolle som Kid. Dante ville imidlertid hellere selv lave film, og sammen med Arkush gik han til Corman i håb om at få lov til at

Øverst: Rob Bottins uovertrufne varulv til *The Howling*.
Nederst: Kevin McCarthy og en monsterkanin (af Bottin) - *The Twilight Zone - The Movie*.

lave deres egen film. Corman sagde ja på den betingelse, at det blev den billigste film nogensinde produceret af New World.

For kun $60.000 lavede Dante og Arkush filmen, *Hollywood Boulevard*, en komedie om en ung pige, der tager til Hollywood for at finde lykken. Hun bliver ansat som skuespiller hos filmselskabet, Miracle Pictures (hvis slogan lyder: IF IT'S A GOOD PICTURE, IT'S A MIRACLE), hvor hun skal spille med i flere filippinerfilm. Glad går hun til tops, uanende, at en morder er efter hende!

Egentlig er *Hollywood Boulevard* en film om sig selv; Dante og Arkush skulle indspille filmen på kun 10 dage og inddrog derfor klip fra andre film.

Den helt store succes blev filmen heller ikke, nok mest fordi, den kun blev udsendt i 75 kopier.

Dante og Arkush vendte tilbage til klipperummet, hvor de i 1977 omklippede slutningen i Anthony Pages *I Never Promised you a Rose Garden*. Året efter klippede de Ron Howards debutfilm, *Grand Theft Auto*.

Corman syntes, at de to energiske klippere fortjente endnu endnu et forsøg som instruktører og tilbød dem to nye projekter: *Rock 'N' Roll High School* og *Piranha* (*Rædsler i dybet*).

Dante hjalp Arkush med at skrive manuskriptet til førstnævnte, som Arkush instruerede (Dante overtog instruktørarbejdet i et par dage, da Arkush blev syg). Dante selv kom i instruktørstolen på *Piranha*, der oprindeligt var ment som et plagiat af *Jaws* (*Dødens gab*), omend Dantes opfindsomhed og humoristiske sans gjorde *Piranha* til en yderst effektiv lille gyser om tusindvis af blodtørstige piratfisk, der efter et militæreksperiment slippes løs - til stor skræk for de mange badende.

Filmen blev New Worlds største succes, og Dante forlod Corman og selskabet for at prøve noget nyt.

I 1980 vendte Dante snuden mod varulvelegenden. *The Howling* (*Varulve*) viste endnu engang Dantes evner til at blande underfundig humor og rendyrket gys, og filmen blev et endnu større hit end Dantes forrige film.

To år senere instruerede han *Dead Men don't Die*, et 30-minutters-afsnit til TV-serien, *Police Squad*, skabt af folkene bag de vanvittige *Airplane*-film. *Police Squad* er iøvrigt forløberen til dette års biografhit, *The Naked Gun - From the files of Police Squad* (*Høj pistolføring*).

Året efter tilhørte Dante instruktørkvartetten på *Twilight Zone - The Movie* (*På grænsen til det ukendte*). Steven Spielberg, John Landis, George Miller og Dante instruerede hver én

Til venstre: Bottins underlige rumvæsen fra *Explorers*.
Nederst: Dennis Quaid som Tuck Pendelton i *Innerspace*.

episode til denne hyldest til den populære amerikanske TV-serie.

Dante stod for episode 3, *It's a Good Life*, en humørfyldt gyser om en 11-årig dreng med overnaturlige evner.

Dante fortsatte sammenarbejdet med Spielberg på sin næste film. *Gremlins* (1984) er modsætningen til *E.T.*. Den handler om et uldent kæledyr, hvis afkom bliver til farlige drillenisser.

Explorers (*På opdagelse i rummet*, 1985) fortæller historien om tre drenge i 14-års-alderen, der bygger deres eget rumskib, tager ud i rummet for at finde liv og møder skøre rumvæsner, der elsker TV.

Explorers er en anderledes og uforudsigelig film om mødet med »fredelige« rumvæsner. Desværre blev filmen en fiasko, da de fleste havde forventet en traditionel spielbergiansk eventyrfilm. Det resulterede i, at *Explorers* i Europa kun blev udsendt på video.

Men Dante tog revanche og lavede nogle afsnit til Spielbergs TV-serie, *Amazing Stories*, samt fem gale sketches til John Landis' *Amazon Woman on the Moon* (*Fis i flimmeren*, 1986).

Med *Innerspace* (*Min mikro-makker*, 1987), en actionfyldt science fiction-komedie,vendte Dante for alvor tilbage og vandt publikumstække.

Dantes seneste film, *The 'Burbs*, er en komedie om en nyindflyttet familie, der af naboerne mistænkes for at have en frygtelig interesse.
I rollerne ses bl.a. Tom Hanks, Carrie Fisher, Corey Feldman, Bruce Dern og Rick Ducommon.
Filmen forventes at få Danmarkspremiere til oktober.

I øjeblikket er Dante ved at lave fortsættelsen til *Gremlins*, med makeupeffekter af mesteren, Rick Baker!
This could really be the big one!!!

ROB BOTTIN

Når Joe Dante skal bruge spektakulære makeupeffekter til sine film, foretrækker han den kun 27-årige Rob Bottin (udtales »Bowteen«), dels fordi også han har en forkærlighed til tegnefilm, tegneserier, computerspil og ikke mindst gyser- og science-fictionfilm. Bottin har da også lavet effekter til de fleste af Dantes film.

Rob Bottin trådte ind i makeup-industrien i en alder af 14 år. Det skete, efter han opdagede, at en veninde på skolens formingshold kendte Rick Baker. Bottin overtalte veninden til at videregive en tegning af Lon Chaney Sr. med det resultat, at Bottin blev Bakers protegé.

Efter skoletid og i weekenderne hjalp assisterede han Baker på *The Incredible Melting Man* og *Star Wars* . Senere arbejdede Bottin sammen med Chris Walas på *Piranha* og *Humanoids From the Deep*, og han stod for makeup'en til John Carpenters *The Fog* (hvor han også medvirkede som en af sørøverne), *Tanya's Island* og *The Howling*.

Bottin var også manden, der skabte de uforglemmelige makeupeffekter til *The Thing* (som han blev Oscarnomineret for).

The Twilight Zone - The Movie, *Legend* (gav ham endnu en nominering), *Explorers*, *The Witches of Eastwick*, *Innerspace* og *Robocop* er også på listen over de film, Bottin har leveret makeupeffekterne til.

Det forlyder, at Bottin i øjeblikket er i instruktørstolen - vist nok på *The Thing 2*.

pp

WE HAVE SUCH SIGHTS TO SHOW YOU

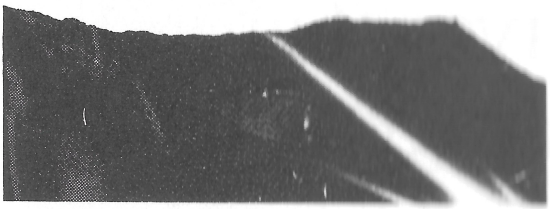

Selvfølgelig kan vi ikke nøjes med kun at lave ét nummer... Slet ikke, hvis dette sælger godt. I et sådant tilfælde, hvordan følger man så en succes op - bør man i det hele taget dét?!

Well, alle gør det jo!!! Næste nummer indeholder et par gyselige tegneserier... Filmreviews og -previews - både i biffen og på video... Mr. Barbano (der ikke er til at komme af med) snakker lidt om Vanity og vampyrer... Thomas Rostock omtaler de gullige italienske

gysere i **Gialli-film**... Henrik Rytter fortæller om John Carpenters liv og levned - og om hans film fra *Dark Star* til *They Live*!

Boganmeldelser, latest news og måske et lille og spændende interview...

Men lad os ikke råbe for meget her - bare tune in on the same BAT-channel, same BAT-time (oktober)... And come face to face with HELL!!!

INFERNO 2

Brygget af malt, råfrugt og humle